

Fréttatilkynning 1. desember 2020.

FJÁRHAGSÁÆTLUN REYKJAVÍKURBORGAR 2021 OG FIMM ÁRA ÁÆTLUN 2021 - 2025

Efnahagshorfur

Síðustu mánuðir eiga sér enga hliðstæðu í íslensku efnahagslífi. Heimsfaraldur kórónuveiru Covid-19 hefur haft áhrif á starfsemi fyrirtækja í nær öllum atvinnugreinum og leitt til uppsagna fjölda starfsfólks auk þess sem hlutabótaleiðin hefur verið töluvert nýtt. Hagstofan spáir samdrætti á vergri landsframleiðsla um 7,6% á árinu sem yrði mesti samdráttur á síðustu 100 árum. Mikill samdráttur hefur verið í atvinnuvegafjárfestingu, íbúðafjárfestingu, einkaneyslu, inn- og útflutningi á meðan umtalsverð aukning hefur verið í opinberri fjárfestingu sem rekja má til viðbragða stjórnvalda við faraldrinum. Samkvæmt spánni er búist við viðsnúningi á næsta ári með vexti í landsframleiðslu 3,9% og á bilinu 2,4 - 3,1% út spátímabilið.

Atvinnuleysi á landinu hefur aukist mikið og búist er við að það verði um 7,8% að meðaltali á árinu 2020. Samhliða bjartari horfum í hagvexti er gert ráð fyrir minnkandi atvinnuleysi eða um 6,8% á næsta ári og 6,2% árið 2022. Á höfuðborgarsvæðinu hefur atvinnuleysi aukist jafnt og þétt undanfarin 2 ár og var 10,1% í október sl. Þrátt fyrir spá um aukinn hagvöxt á næstu árum verður atvinnuleysi þó áfram nokkuð hátt sögulega séð. Samhliða auknu atvinnuleysi hefur eftirspurn eftir fjárhagsaðstoð aukist mikið á árinu og má búast við að notendum fjárhagsaðstoðar fjölgi mikið næstu árin.

A-hluti Reykjavíkurborgar

Grundvallarhlutverk A-hluta Reykjavíkurborgar er að veita íbúum Reykjavíkur góða þjónustu með sem hagkvæmustum hætti og leggja með skýrri framtíðarsýn í fjármálum grunn að auknum lífsgæðum borgarbúa til lengri og skemmri tíma. Framtíðarsýn í fjármálum þarf að miða að agaðri og ábyrgri ráðstöfun fjármuna með sjálfbærni í rekstri og fjármögnun fjárfestinga A-hluta að leiðarljósi.

Með fjárhagsáætlun Reykjavíkurborgar 2021- 2025 er nú sett fram í fyrsta sinn fjármálastefna og fjárfestingastefna sem nær til næstu 10 ára, ásamt Græna planinu sem er sóknaráætlun Reykjavíkurborgar og dregur saman á einn stað helstu lykilverkefni og grænar fjárfestingar í borginni á komandi 10 árum. Fjármálastefnu Reykjavíkurborgar er ætlað að styðja við Græna planið til að tryggja kröftug viðbrögð og öfluga sókn gegn efnahagssamdrætti og atvinnuleysi.

Í tillögu að fjármálastefnu Reykjavíkurborgar er lagt til að sett verði eftirtalin markmið fyrir tímabilið 2021-2025.

- Halli á rekstri A-hluta og samstæðu fari ekki umfram **10%** af tekjum á hverju ári.
- Skuldaviðmið A-hluta og samstæðu fari ekki yfir **200%** af tekjum á hverju ári.
- Veltufé frá rekstri dugi a.m.k. fyrir afborgunum langtímalána, leiguskuldbindinga og lífeyrisframlagi fyrir lok tímabilsins.

Til viðbótar við markmiðin í fjármálastefnu er sett fram eftirfarandi markmið um handbært fé.

- Í fimm ára áætlun er miðað við 7 ma.kr. sem lágmarksstöðu handbærs fjár.

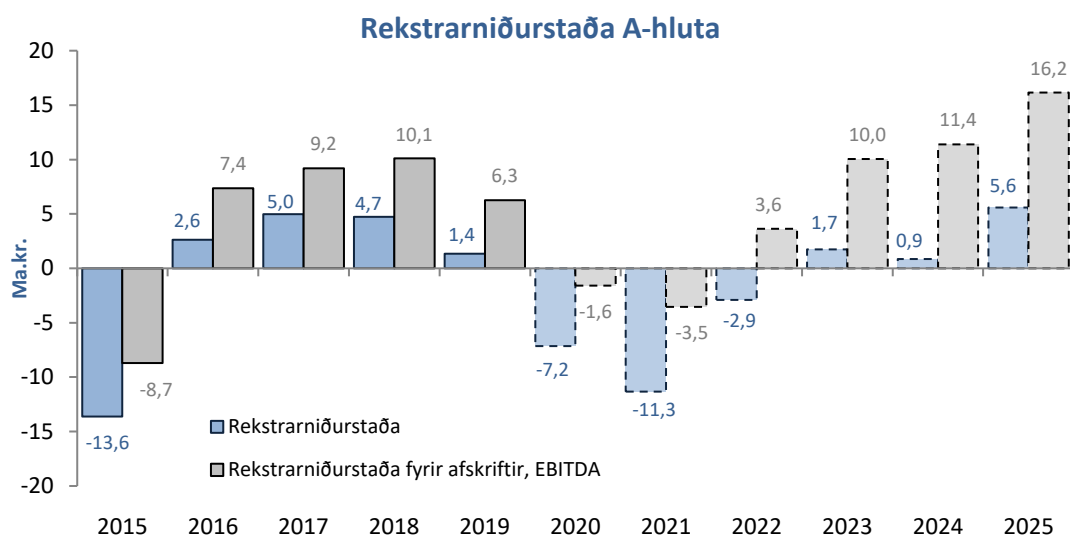
Aðgerðaráætlun árin 2021-2025

Með framlagningu fjárhags- og fimm ára áætlunar er lögð fram áætlun um efnahagslega endurreisn, Græna planið, sem mun skila margvíslegum jákvæðum áhrifum á rekstur borgarinnar.

Til að ná markmiðum fjármálastefnu hefur jafnframt verið sett eftirfarandi aðgerðaráætlun:

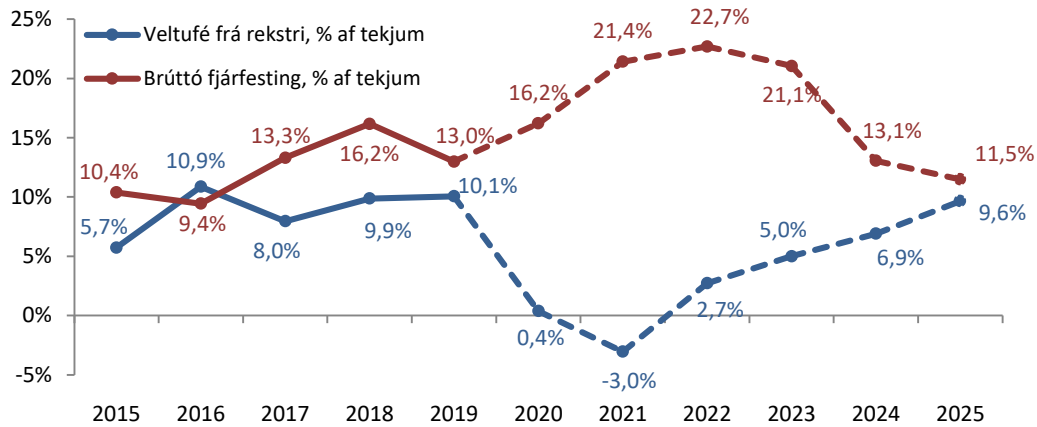
1. Ná fram 1% hagræðingu á ári á launakostnað í gegnum aðhaldsaðgerðir og stafræna umbreytingu.
2. Einungis verði verðbættar samningsbundnar skuldbindingar og hagræðingu náð í rekstri með miðlægum innkaupum og aðhaldsaðgerðum.
3. Settar verði á fót vinnumarkaðsaðgerðir með það að markmiði að skapa störf fyrir einstaklinga sem eru á fjárhagsaðstoð eða atvinnuleysisbótum.
4. Stuðlað verði að bættri nýting húsnæðis með aukinni samnýtingu.
5. Tryggja óhindrað framboð íbúða og húsnæðis með skipulegri þróun nýrra hverfa sem laðar að íbúa og eflir tekjustofna.
6. Leitað verði samninga við ríkið um leiðréttingu á framlögum vegna þjónustu við fatlað fólk.
7. Fjármagnsskipan fyrirtækja borgarinnar verði endurskoðuð.
8. Farið verði í aðgerðir til að bæta skattskil m.a. í samstarfi við ríkið.

Hér á eftir eru raktar meginniðurstöður fjárhagsáætlunar A-hluta fyrir árin 2021 og fimm ára áætlunar 2021-2025 á breytilegu verðlagi í myndum og töflum.

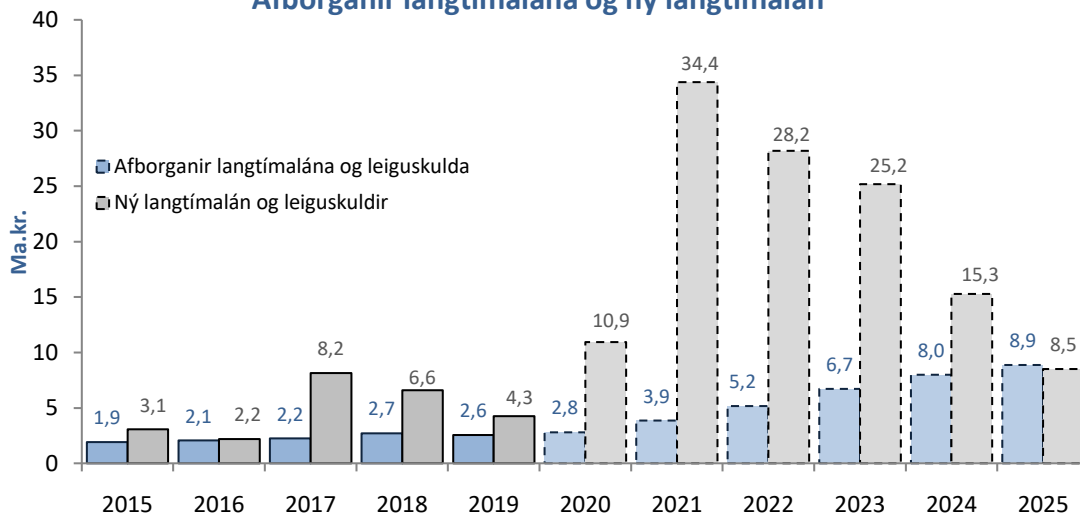
- Rekstrarniðurstaðan skv. fimm ára áætlun er lakari en síðustu fimm ár sem rekja má til efnahagskreppunnar í kjölfar Covid-19. Athygli er vakin á jákvæðum vexti EBITDA frá árinu 2022.
- Á árinu 2020 nemur tekjufall 12,5 ma.kr. miðað við áætlun og útgjöld aukast um 2,6 ma.kr. þannig að viðsnúningurinn til hins verra nemur rúmlega 15 ma.kr.
- Gert er ráð fyrir að tekjustofnar borgarinnar verði áfram veikir á árinu 2021 og 2022 og útsvarið nái ekki fyrri styrk fyrr en árið 2025.
- Áætlað er að vaxandi fjöldi einstaklinga leiti til borgarinnar um fjárhagsaðstoð á árinu 2021 og 2022. Myndin dregur fram þung áhrif af aukinni þjónustu, einkum í sviði velferðarmála, vegna skuldbindinga sem lagðar eru á sveitarfélög með lagasetningu og reglugerðum án þess að tekjustofnar séu styrktir.
- Frá og með árinu 2022 er gert ráð fyrir batnandi rekstrarniðurstöðu sem skýrist m.a. af aðgerðaráætlun til næstu fimm ára sem á að hafa jákvæð áhrif á bæði tekjur og útgjöld borgarinnar.

Veltufé frá rekstri og brúttó fjárfestingar, % af tekjum, A-hluti

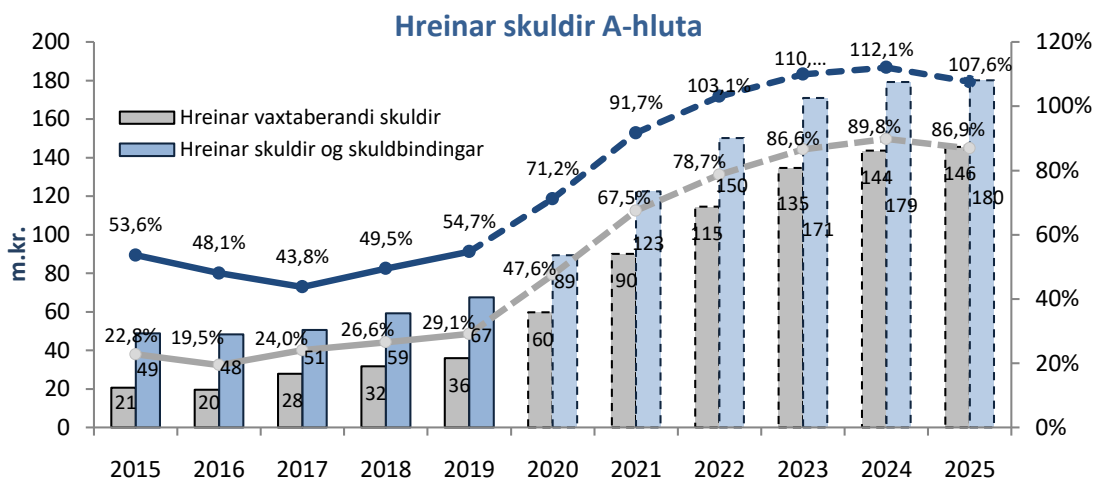

- Eins og myndin sýnir eru áhrif efnahagskreppunnar mikil á rekstur borgarinnar sem sést af falli í veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum. Er það lágt 2020-2021 en fer þá að stíga á ný.
- Brúttó fjárfesting sem hlutfall af tekjum er há allt tímabilið og skýrist af sóknaráætlun sem Reykjavíkurborg hefur stillt upp í formi fjárfestingarátaks, í því skyni að að efla atvinnu og tekjusköpun til framtíðar.
- Í frumvarpi að fimm ára áætlun er gert ráð fyrir að ná meira jafnvægi í útgjöldum í gegnum aðgerðaráætlun í samræmi við fjármálastefnuna sem leiðir til hækkunar veltufjár frá rekstri sem eykur sjálfbærni til lengri tíma.

Afborganir langtímalána og ný langtímalán

- Á tímabilinu 2010-2016 var lögð áhersla á aðhald í fjárfestingum. Frá árinu 2017 hafa fjárfestingar aukist töluvert með auknum lántökum.
- Mikil aukning er ráðgerð í lántökum vegna fjárfestingarátaks borgarinnar næstu árin sem viðspyrna gegn atvinnuleysi með því að flýta fjárfestingum.
- Frá og með árinu 2025 er gert ráð fyrir að niðurgreiðsla skulda hefjist í samræmi við tillögu að fjármálastefnu borgarinnar.

Hreinar skuldir og skuldbindingar eru skilgreindar sem heildarskuldir og skuldbindingar að frádregnum veltufjármunum og langtímafröfum. Hreinar skuldir lýsa þannig skuldastöðu A-hluta þegar tekið hefur verið tillit til peningalegra eigna.

Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímaskuldir og leiguskuldir að frádregnum langtímafröfum og handbæru fé.

- Á áætlunartímabilinu hækka skuldir og skuldbindingar vegna fjárfestingaáttaksins og nauðsynlegrar lántöku en skv. fjármálastefnunni er stefnt að því að greiða niður skuldir frá og með árinu 2025.

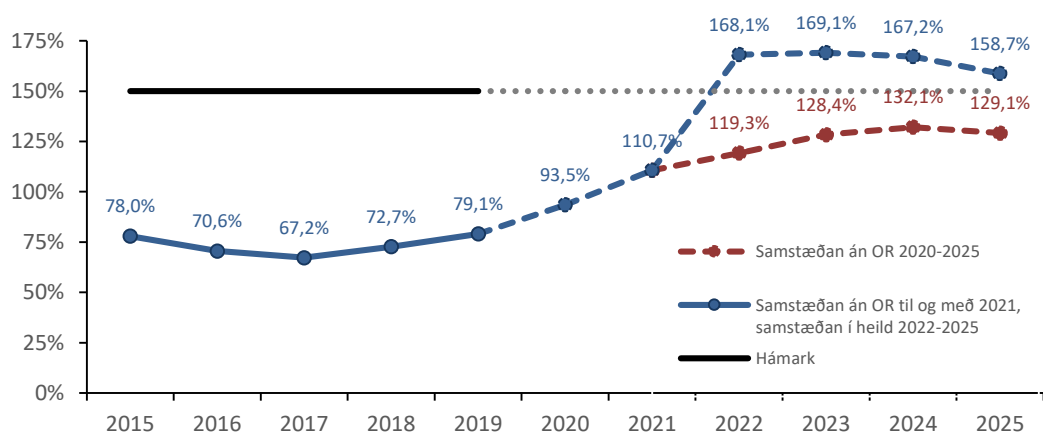
A- og B-hluti Reykjavíkurborgar

Fjárhagsáætlun sveitarfélaga skal leggja fram í samræmi við fjármálakafla sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011. Skv. 64. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 m.s.br. ber sveitarstjórn að sjá til þess að rekstri, fjárfestingum og ráðstöfun eigna og sjóða sé þannig hagað á hverjum tíma að sveitarfélagið muni til framtíðar geta sinnt skyldubundnum verkefnum sínum. Til að fullnægja þessari skyldu er sveitarfélögum gert að fylgja eftirfarandi fjármálaeðlum:

- 1) **Jafnvægisviðmið:** Samanlögð heildarútgjöld samstæðu til rekstrar séu á hverju þriggja ára tímabili ekki hærri en nemur samanlögðum reglulegum tekjum.
- 2) **Skuldaviðmið:** Heildarskuldir og skuldbindingar samstæðu séu ekki hærri en 150% af reglulegum tekjum.

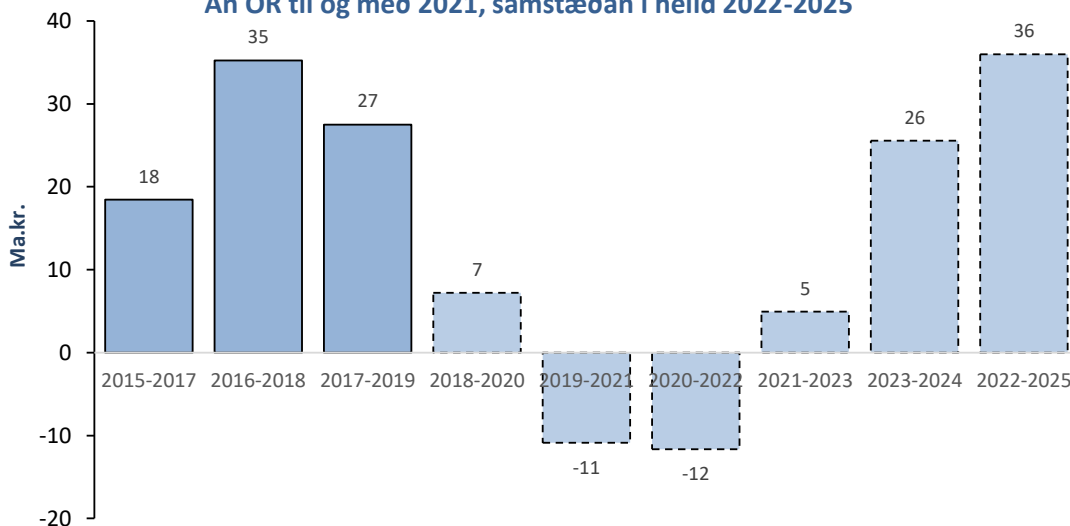
Með lögum nr. 25/2020 um breytingu á ýmsum lögum til að mæta efnahagslegum áhrifum heimsfaraldurs kórónuveiru er sveitarstjórnnum veitt heimild til að víkja frá ákvæðum 1. og 2. tölul. 2. mgr. 64. gr. laga nr. 138/2011 árin 2020 – 2022. Gert er ráð fyrir að þessi heimild verði framlengd til loka árs 2025. Í þessu felst að ofangreind jafnvægis- og skuldaviðmið eru ekki bindandi umrætt tímabil.

Skuldaviðmið samstæðu
 Án OR til og með 2021, samstæðan í heild 2022-2025

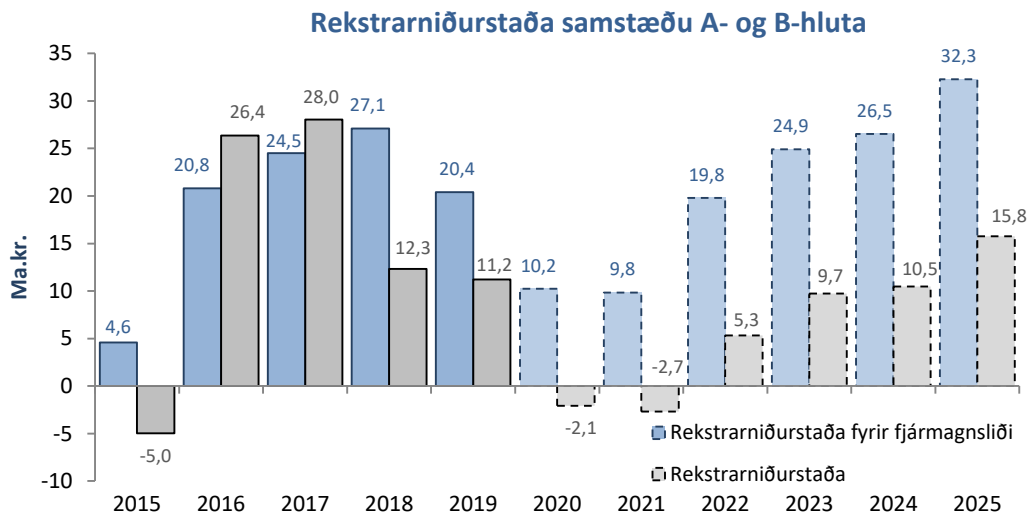
- Skuldaviðmið er skv. fjárhagsáætlun 2021 talsvert undir gildandi viðmiði, en fer yfir viðmiðið þegar OR er tekin inn í útreikninginn frá árinu 2022 og er það til samræmis við reglugerð 458/2018. Rauða línan sýnir þróunina ef OR er áfram utan skuldaviðmiðs.
- Samkvæmt tillögu að fjármálastefnu Reykjavíkurborgar er gert ráð fyrir að skuldaviðmið samstæðu verði komið undir 150% árið 2027.

Uppsöfnuð þriggja ára rekstrarniðurstaða samstæðu
 Án OR til og með 2021, samstæðan í heild 2022-2025

- Jafnvægisviðmiði verður ekki mætt tímabilið 2019-2021 né heldur tímabilið 2020-2022. Ástæða þess að ekki tekst að mæta viðmiðinu er það fjárhagslega áfall sem fyrirsjáanlegt er að Covid-19 hafi í för með sér á afkomu árána 2020 og 2021.
- Áætlun gerir hins vegar ráð fyrir því að strax á tímabilinu 2021-2023 verði jafnvægisviðmiði mætt í rekstri samstæðu A-hluta og B-hluta Reykjavíkurborgar.

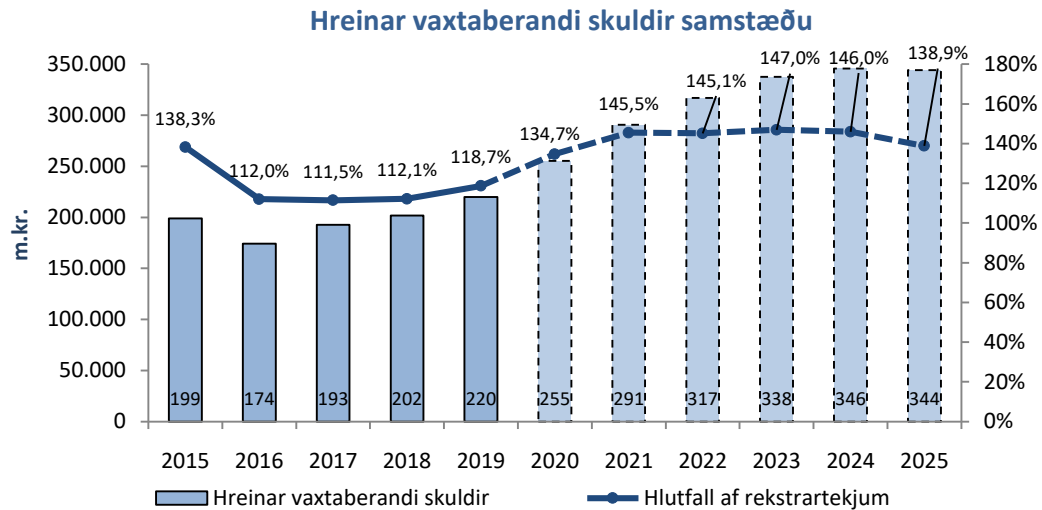
Hér á eftir eru raktar meginniðurstöður fjárhagsáætlunar fyrir árin 2021 og fimm ára áætlunar 2021 - 2025 á breytilegu verðlagi í myndum og töflum. Áætlaðar niðurstöður A-hluta fyrir árið 2020 (útkomuspá) byggja að mestu á endurskoðaðri áætlun ársins en áætlaðar niðurstöður B-hluta fyrirtækja byggja á útkomuspá þeirra.

- Áhrif efnahagskreppunnar sem skapast hefur vegna Covid-19 birtast með skýrum hætti árin 2020 og 2021.
- Árið 2021 er gert ráð fyrir 9,8 ma.kr. afgangi fyrir fjármagnsliði en 2,7 ma.kr. halla eftir fjármagnsliði. Halla ársins má rekja til rekstrarniðurstöðu A-hluta.

Fjárfestingar samstæðu (ma.kr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A-hluti	9,5	9,5	15,4	19,4	16,0	20,3	28,6	33,0	32,7	20,9	19,2
Orkuveita Reykjavíkur	10,2	12,4	19,3	15,9	21,9	18,5	21,2	18,5	16,9	17,9	16,3
Faxaflóahafnir	0,9	1,9	1,7	1,5	1,5	2,3	1,0	0,9	2,3	2,4	2,9
Félagsbústaðir	2,4	1,3	4,0	3,0	4,2	5,1	4,9	5,0	3,4	3,5	3,6
Sorpa	0,2	0,3	0,6	1,2	4,1	1,4	0,7	0,7	1,1	0,9	0,2
Strætó	0,4	0,1	0,3	0,8	0,1	0,3	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5
Önnur fyrirtæki og innri viðskipti	-0,1	0,2	-1,6	-0,9	-0,3	0,1	0,7	1,6	0,8	0,3	0,3
Fjárfestingar brúttó	23,5	25,7	39,8	40,8	47,5	48,0	57,8	60,2	57,8	46,2	42,9
Hlutfall af tekjum %	16,3%	16,5%	23,0%	22,7%	25,7%	25,3%	29,0%	27,6%	25,2%	19,5%	17,3%

- Árin 2021-2023 einkennast af miklu fjárfestingarátaki A-hluta, Orkuveitu Reykjavíkur og Félagsbústaða sem er hluti af viðspyrnu Reykjavíkurborgar og fyrirtækja hennar vegna efnahagskreppunnar.
- Fjárfestingar í lok tímabils fimm ára áætlunar eru háðar töluverðri óvissu.
- Nánari upplýsingar um fjárfestingaverkefni A-hluta má finna í talnahefti fjárhagsáætlunar og um fjárfestingaverkefni fyrirtækja í samstæðu í greinargerð fagsviða og B-hluta fyrirtækja.

Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímaskuldir og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum, langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfaeign og bundnum bankainnistæðum ásamt handbæru fé.

- Myndin endurspeglar lántökur vegna fjárfestingaráttaks A-hluta og fyrirtækja í B-hluta sem ætlað er til að mynda viðspyrnu gegn áhrifum efnahagskreppunnar.
- Í samræmi við fjármálastefnu Reykjavíkurborgar lækka hreinar vaxtaberandi skuldir undir lok tímabilsins.